זורע וקוצר – בעציץ נקוב ושאינו נקוב

א. שוע"ר סי' שח

ח וכל זה בדבר שיש תורת כלי עליו אבל כל דבר שאין תורת כלי עליו ואינו מאכל אדם ולא מאכל בהמה כגון אבנים ומעות ועצים וקנים וקורות ועפר וחול.

נה ענף שנחתך מן האילן מבעוד יום להניף בו על השלחן להבריח בו הזבובים מותר להניף בו בשבת ולטלטלו כשאר כל הכלים שכיון שייחדו לכך עשאו כלי גמור והוא הדין אם ייחדו לאיים על התינוקות שיכם בו והוא שייחדו לכך מבעוד יום.

פג אסור לשחוק בכדור בשבת ויו"ט לפי שאסור לטלטלו מפני שאין תורת כלי עליו ויש מתירים לטלטלו ולשחוק בו ברה"[י] ונהגו מקדם להקל ולא מיחו בידם הואיל ויש להם על מי שיסמוכו.

ב. שוע"ר סי' שלו

יא עשבים שעלו על אזן הכלי מלחות הכלי חשובים כמחוברים לקרקע כיון שזהו דרך גידולן והתולשן חייב משום עוקר דבר מגידולו וכן התולש כישות ממקום גידולו אף על פי שאינו מחובר לקרקע אבל התולש זרעים שנזרעו בעציץ שאינו נקוב פטור מפני שאין דרך זריעה שם אבל אסור לתלוש ממנו מדברי סופרים אפילו הוא מונח בעלייה.

יב התולש מעציץ נקוב חייב מפני שהוא כמחובר לקרקע לפי שיונק מן הקרקע על ידי הנקב שמריח לחלוחית הקרקע דרך שם ואפילו הוא מונח על גבי יתידות שיש אויר מפסיק בינו לקרקע הרי הוא כמחובר לפי שיונק קצת מן הקרקע דרך האויר ולפיכך אם היה מונח על גבי קרקע והניחו על גבי יתידות אינו חייב משום תולש מן התורה הואיל ועדיין כמחובר הוא וכן אם היה מונח על גבי יתידות והניחו על גבי קרקע אינו חייב משום נוטע מן התורה אבל מדברי סופרים אסור ליטלו מעל גבי קרקע להניחו על גבי יתידות משום שדומה לתולש וכן אם היה מונח על גבי יתידות אסור להניחו על גבי קרקע משום שדומה לנוטע.

וכל זה בעציץ נקוב אבל בשאינו נקוב מותר.

במה דברים אמורים בשל עץ אבל של חרס אפילו שאינו נקוב הוא כנקוב שאין החרס עומד בפני השרשים והם מפעפעים ויונקים מן הקרקע דרך החרס ויש אומרים בהיפך שבמה דברים אמורים בשל חרס אבל של עץ הוא מתלחלח מהקרקע ואינו עומד בפני השרשים אף שאינו נקוב ויש לחוש לב' הסברות וליזהר בין בשל עץ בין בשל חרס אף על פי שאינן נקובים.

יד יחור של אילן שנפשח מערב שבת מן האילן ובו פירות מותר לתלוש ממנו הפירות בשבת.

יח ענפי אילנות שהוכנו לתשמיש מבעוד יום בענין שיש תורת כלי עליהם ומותרים בטלטול כמ"ש בסי' ש"ח, מותר להעמידם במים בשבת, ובלבד שלא יהיו בהם פרחים ושושנים שהם נפתחים מלחלוחית המים.

וצריך ליזהר שלא ליתן מים אל כלי כדי להעמידם שם אלא יעמידם במים שהיו בכלי מכבר, ואפילו העמידם במים מבעוד יום אסור להוסיף עליהם מים בשבת ויו"ט מפני שטורח לתקן כלי עיין סי' תרנ"ד.

ג. משנה סוכה מב, א

בשבת מחזירין, ביום טוב מוסיפין ובמועד מחליפין.

ד. שו"ע סי' תרנד

א מקבלת אשה הלולב מיד בנה או מיד בעלה ומחזירתו למים, ותוסיף עליו מים אם צריך, אבל לא תחליף מים. ובחול המועד מצוה להחליפם כדי שישאר לח והדור.

ה. לקו"ש חכ"א ע' 385

לכאורה טה"ד וצ"ל. ולהחליף גם ביום טוב.